

22.03.2014 г. / 00:07:13

Вяра

04.04 по еретическия, †22.03 по църковния календар - Св. мъченица Друсила, дъщеря на цар Траян. Св. священомъченик Василий, презвитер Анкирски. Св. преподобни монах Исакий Далматски

Страдания на свети священомъченик Василий, презвитер Анкирски (363 г.)

Св
щеномъченик
Василий
Анкирски.
Годишна
минейна икона.
Русия. 1-ва
половина на XVI
в.

Свети Василий, презвитер на църквата в град Анкира,

Галатия, се стараел да учи хората в истината на християнството, да ги отвръща от пътя на дявола и от злите му дела. Той неуморно проповядвал, че е настъпило страшно време и са се явили князете на дяволските пълчища, тъй като сатаната си има слуги, които отвън са облечени в овчи кожи, а отвътре са хищни вълци. Те застават на пътя на хората в този кратковременен живот, за да погубват душите им и техните коварни козни вече се проявяват.

“Затова аз соча на всички пътя за спасение чрез Христа и изобличавам заблудата на нечестивците - казал светецът. - Който изостави живия и во веки пребъдващ Бог и се обърне към слепите, глухи и неми идоли, той ще наследи неугасимия огън на своите богове. Затова всички ние, които обичаме Христа и усърдно го почитаме като Вожд на нашата вяра, желаейки да съхраним в неосквернените си души вечното съкровище, нека да потъпчем дяволските съблазни и веселите идолски празници, да изоставим мерзките врагове, като се уповаваме на нашия Помощник, Христос, от Когото идва вечното въздаяние.”

Така светецът обхождал безспирно града и убеждавал хората да пазят истинската вяра, за да се избавят от бъдещите вечни мъки. Свети Василий презвитер живял по времето на Константинополския патриарх Евдоксий - арианин, който заради неговото благочестие на арианския събор в Константинопол му наложил забрана да свещенодейства. Впоследствие съборът на двеста и тридесетте епископи в Палестина му върнал правото да извършва светите тайнства. Като изповядвал правата вяра и живеел богоугодно, той разяснявал истината за християнството и мнозина изваждал от заблудата. Ето защо в ония времена, когато всеки благочестив християнин бил подложен на гонения, го наклеветили на император Констанций, сина на Константин Велики, че създава размирици сред народа. Страдайки за

истината, той научил мнозина правилно да вярват, тъй като самият бил непокланен и твърд във вярата и в отеческото предание и в нищо не се отклонявал от благочестивото изповедание. На престола се възкачил Юлиан Отстъпник и с безумните си закони за скверните идолски жертвоприношения започнал да погубва човешките души. По негова заповед хората в Галатия се покланяли на идолите в течение на година и три месеца. Като виждал тази пагуба за душите, свети Василий се молил за град Анкира:

“О, Спасителю на света, Христе, незалязваща светлина, съкровище на вечните блага, прогонител на тъмата по волята на Отца и изпълващ всичко с Неговия Свети Дух! Приклони над нас Твоя свят и страшен поглед и обезсили гнусното чародейство на отхвърлящите твоята свята воля. Да се разпръсне техният безсилен замисъл и да не бъде пречка за душата во веки пребиваваща в Тебе, Боже!”

Като чули молитвата на свети Василий, идолопоклонниците се разгневили твърде много и един от тях на име Макарий се втурнал и го сграбчил с думите:

- Какво си тръгнал из града да бунтуваш народа и да отменяш закона за богопочитането, издаден от царя?

Светецът му отвърнал:

- Бог да затвори устата ти, пленниче дяволски! Не аз отменям закона ви, а Онзи, Който невидимо със сила от небето го разрушава, ще изстреби всички вас, докато не паднете съвсем и не наследите очакващата ви вечна смърт.

Нечестивците, обзети от ярост, го повели при хегемона Сатурнин :

- Този човек създава размирици в града, мами и вкарва хората в заблуда и е стигнал дотам в дързостта си, че кара да

разрушават жертвениците и не се свени да хули царя.

Хегемонът Сатурнин попитал светеца:

- Кой си ти, че се осмеляваш да вършиш това?

Свети Василий му отвърнал:

- Аз съм християнин и това е за мен най-святото име.

- А защо като си християнин, не правиш онова, което подобава на християнин?

- Справедливи са думите ти, хегемоне! Наистина, добрите дела на християнина трябва да станат явни за всички, както учи светото Евангелие: "Тъй да светне пред човеците светлината ви, та да видят добрите ви дела и да прославят Небесния ваш Отец".

Сатурнин го попитал:

- Защо създаваш размирици в града и навсякъде хулиш царя, че бил погазил истинските закони?

- Аз не хуля вашия цар, но зная Небесния Цар. Той е Бог и живее на небето. Нему нашите отци, достойни Негови служители, се покланят в сърдечна чистота. Той може бързо да съкруши безчестието на вашите безразсъдни наредби.

- Нима ти смяташ, че законът на нашия цар е несправедлив?

Светецът отвърнал:

- Как може да бъде справедлив закон, който заповядва да се слага човешко тяло на жертвеника, да се пролива кръв и да се колят младенци за жертва на бесовете? Може ли такъв закон да се нарече справедлив?

- Не лъжи повече, високомерни човече, и се покори на царя!

Свети Василий отвърнал:

- Аз съм се покорявал и се покорявам на Небесния Цар и няма да отстъпя никога от святата вяра в Него.

- Кой е този Небесен Цар, на когото казваш, че се подчиняваш?

- Аз говоря за Онзи, Който седи на небесата и вижда всичко. А царя, когото ти хвалиш, е цар земен и скоро, като човек ще падне и ще бъде в ръцете на Великия Цар.

Като чул това, Сатурнин се разгневил и заповядал да съблекат светеца, да го повесят и с остри жезла да стържат тялото му. Увиснал, той търпял мъките и се молел Богу:

Благодаря Ти, Господи, Боже на вековете, че си ме удостоил да пострадам за Тебе и да намеря пътя на живота, който ще ме заведе при наследниците на Твоите обещания.

Докато измъчвали светеца, хегемонът го увещавал:

- Василий, виж какви страшни мъки понасяш, покори се на царя.

Светецът отвърнал:

- О, безумни човече, чужд на християнската надежда, аз вече казах, че се покорявам на моя Бог, Истинския Цар, вярвам в Него и не мога да отстъпя от Него.

Когато слугите се уморили да измъчват светеца, Сатурнин им наредил да спрат и пак му казал:

- Послушай и принеси жертва на боговете.

- Няма да се поклоня на празните идоли и няма да участвам в жертвоприношения, погубващи душите.

Тогава хегемонът наредил да отведат мъченика в тъмницата. По пътя го срещнал един елин на име Феликс и му казал:

- Защо се обричаш на гибел, Василий? Не е ли по-добре да станеш приятел на боговете и да получиш обещаните от царя дарове? Ще страдаш жестоко още много време, и то заслужено - сам си го изпроси.

- Махни се, развратени човече, ти не знаеш истинските обещания на вечния Небесен Цар, Христос, и не си достоен да ги знаеш: как може да видиш в тъмата светлината на истината и да разбереш, че се намираш в мрак?

С тези думи свети Василий влязъл в тъмницата.

Сатурнин изпратил писмо на император Юлиан и го известил за случая с презвитер Василий. Императорът веднага изпратил в Анкира някой си Елпид, учител по неверие, някогашен християнин, а впоследствие отстъпник, и един друг нечестивец Пигасий, също някогашен християнин, отпаднал по-късно от небесните съкровища. На път за Анкира, в Никомидия, те срещнали Асклипий, идолски жрец, и го повели със себе си. Тримата, като трима предводители на дяволските сили, пристигнали в Анкира. А свети Василий не преставал ден и нощ да хвали и славослови в тъмницата Бога. Когато Пигасий влязъл при него, го поздравил с думите:

- Радвай се, Василий.

Светецът му отвърнал:

- Няма радост за тебе, престъпниче и лъжецо, няма спасение, което ти някога пиеше от Христовия извор. Сега си като гнило блато, тъпчеш се с жертвено месо. Преди беше причастник на Божествените тайни, сега си начело на бесовската трапеза, преди беше учител на истината, сега си предводител на погибелта. Преди се веселеше със светиите,

сега се веселиш със слугите на сатаната, преди водеше заблудените от тъмнината към светлина, сега си целият в мрак. Защо погуби надеждата си и се лиши от духовното съкровище? Какво ще правиш на смъртния си одър?

Като казал това, свети Василий се обърнал с молитва към Господа:

“Слава Тебе, Боже, Когото Твоите раби познаха и Който водиш към светлината желаещите да Те видят. Прославяш надяващите се на Тебе, изпълваш със срам ненавиждащите Твоя закон, възхваляван от небесните жители и почитан от хората на земята . Благоволи, Всевишни Боже, да освободиш душата на Твоя раб от дяволските примки, за да се избавя от ненавистниците на истината, които се хвалят, че ще възтържествуват над мене!

Като чул това, Пигасий си тръгнал смутен, отишъл при приятелите си и им предал думите на Василий. Те се разгневили, защото видели смущението му, и отишли при Сатурнин да му кажат. Той заповядал веднага да доведат светеца. И когато светият мъченик се изправил пред тях, рекъл на хегемона:

- Прави каквото искаш.

Като чул, че Василий говори така смело, Елпидий казал на съдията:

- Този беззаконник е обезумял! Ако след мъченията се съгласи да се поклони на боговете, ще бъде помилван, ако ли не, ще бъде измъчван пред императора.

Сатурнин се разгневил и заповядал отново да закачат светеца гол и да стържат ребрата му, докато могат, после да го хвърлят в тъмницата, окован в тежки вериги.

Няколко дена по-късно, на път за източните страни, в Анкира пристигнал император Юлиан. Излезли да го посрещнат дяволските слуги, носейки идола, наречен Хеката. Като влязъл в палата, той извикал езическите жреци и ги наградил със злато. На другия ден, по време на зрелищата, Елпидий му напомнил за Василий. Императорът напуснал зрелищата и заповядал да му го доведат в палата. Свети Василий дошъл и застанал пред него със светло лице, чудно красив. Юлиан го попитал:

- Как ти е името?

- Ще ти кажа имената си поред. Първо се наричам християнин, понеже Христовото име е вечно и надвишава човешкия ум, а хората ме наричат Василий. Ако запазя непорочно даденото ми Христово име, в съдния ден ще получа от Христа вечна награда.

- Не се заблуждавай, Василий, вашите тайнства са ми добре известни. Ти вярваш в Онзи, Който беше осъден на позорна смърт при Пилат Понтийски.

- Не аз се заблуждавам, а ти, като си станал отстъпник и си се лишил от Небесното Царство. Аз вярвам в моя Христос, Когото ти отхвърли и Който ти е дал земното царство, скоро обаче ще се лишиш от него, за да разбереш кой Бог си разгневил.

- Побеснял си, безумнико, няма да е на твоето.

- Ти отхвърли наградата, приготвена за Христовите раби, не се посвени от Олтара, който те запази, когато беше на осем години и те търсеха, за да те убият, и ти бе скрит в священото място. Ти не изпълни закона, който сам проповядваше, когато беше клирик! Затова и Христос, Великият Цар, не ще те помене в Своето вечно царство, а скоро ще ти се отнеме и това

временно царство. И тялото ти ще остане без погребение, след като в страшни мъки бъде изтръгната душата ти. (Светецът предсказал скорошната смърт на Юлиан, чийто труп след погребението бил изхвърлен от земята.)

Тогава Юлиан му рекъл:

- Нечестивецо, аз исках да те пусна, но за това, че продължаваш безсрамно да повтаряш безумните си приказки и отхвърляш съвета ми, а на това отгоре ме и безчестиш с разни упреци, заповядвам всеки ден да изрязват от кожата ти по седем ремъка.

Той наредил на началника на щитоносците, Фрументин, да вземе Василий и всеки ден да дера част от кожата му, като изрязва по седем ремъка. Фрументин изпълнявал усърдно заповедта, а светията доблестно понасял тия мъки за Христа. Когато след няколко дни цялата му кожа била вече одрана и висяла на ремъци по раменете му отпред и отзад, страдалецът казал на началника:

- Искам да говоря с императора.

Началникът се зарадвал много, защото си помислил, че мъченикът иска да се поклони на идолите. Отишъл при Юлиан и му съобщил:

- Господарю, Василий не можа да понесе мъките и желае да се покори на твое величество.

Императорът отишъл в храма на Асклепий и заповядал да му доведат затворника. Свети Василий застанал пред него и го попитал:

- Къде са твоите жреци и пророци? Казаха ли ти за какво съм дошъл при теб?

- Мисля, че си умен човек, разбра положението си и искаш

да се присъединиш към нас и вече ще принасяш жертви на боговете.

- Да знаеш, царю, че тези, които наричаш богове, са нищо. Това са глухи и слепи идоли, които завличат в ада вярващите в тях.

Като казал това, той откъснал един от ремъците, които висели от тялото му, и го хвърлил в лицето на царя с думите:

- Ето, Юлияне, яж, щом харесваш такава храна. Моят живот е Христос и за мен е придобивка да умра за Него: Той е Мой Помощник, вярвам в Него, за Него понасям тия мъки!

Сред християните веднага се разнесъл слухът за смелата постъпка на свети Василий и всички го прославяли за неустрашимото изповедание на Христа и за мъжеството, с което посрамил своя мъчител.

Началникът на полка на щитоносците, Фрументин, който довел при императора светия мъченик, като видял как Василий откъснал ремъка от тялото си и го хвърлил с дръзновени думи в лицето на Юлиан, се сконфузил и се уплашил от яростта на господаря си: той забелязал как лицето му се изменило от гняв, а гневът му бил не толкова срещу мъченика, колкото срещу него, понеже спомогнал за оскърблението на височайшата особа. Щом се отдалечили, той сграбчил светията и го отвел в преторията и люто разярен, заповядал да го мъчат повече, отколкото през всичките тези дни, и не само че одрал цялата му кожа, но се показали и вътрешностите от изпораненото му тяло. По време на мъченията свети Василий се молил на Бога:

- Благословен си, Господи, Боже, надежда на християните, Който изправяш падналите, въздигаш низвергнатите, освобождаваш от тление тия, които се надяват на Тебе. Ти

знаеш нашите страдания, благ и щедър, милостив и дълготърпелив Боже, погледни от престола на Своята висока слава, дай ми честно да завърша живота си и ме удостои с Твоето вечно и нетленно царство.

Вечерта Фрументин заповядал да затворят светеца в тъмницата. На другия ден, рано сутринта, Юлиан потеглил за Антиохия, без да го удостои със среща. Като видял, че заради Василий императорът му е сърдит, Фрументин се разярил още повече на мъченика и щом го довели от тъмницата, му рекъл:

- Е, безумнико, ще принесеш ли жертва на боговете, както заповяда императорът, или няма? Какво реши - да се подчиниш на заповедта му или да свършиш в мъчения?

Свети Василий му отвърнал:

- Безразсъдни човече, ти забрави колко ремъка одра от тялото ми вчера и преди това, и как всички, щом ме видеха, се умиляваха и плачеха при вида на мъките, на които ме подлагаш, светотатче, но ето - аз пак съм здрав, благодарение на благодатта Христова, и стоя пред теб. Дяволски слуга, свиреп и безчовечен, извести на моя мъчител Юлиан каква сила има Христос Бог, Когото той остави. Прелъстен от дявола, той погуби душата си. Няма да споменавам пак как Христос Бог го избави от смърт, като го защити чрез йереите си в божествения олтар на светата църква. Той забрави благодеянието, отрече се от самия себе си и избяга от нея. Аз се надявам, че моят Христос скоро ще му въздаде според заслугите и окаяният отстъпник ще загине в мъки!:

Фрументин му отвърнал:

- Ти си побеснял, окаянико! По своето човеколюбие и милосърдие непобедимият Юлиан ти заповяда да участвуваш с нас в празника, да принесеш жертва и да прикадиш с

благовония, но ти не го послуша, ами безсрамно опозори императора, а мен вкара в беда. Ще ти се отплатя за заслугите с такива мъчения, които бързо ще те вкарат в гроба.

С тези думи Фрументин заповядал да нажежат железни пръти и да ги забиват в гърба и корема на светеца. В такива мъки свети Василий паднал на земята , като гръмко се молел Богу:

- Светлина моя, Христе! Надеждо моя, Иисусе! Тих пристан за обуреваемите! Благодаря Ти, Господи, Боже на отците ни, че си избавил душата ми от преизподния ад и си запазил в мен неопетнено Твоето име! Нека да завърша живота си с победа и да наследя вечния покой по обещанието, дадено на отците от Теб, Великия Архиерей, Нашия Господ Иисус Христос. Приеми с мир душата ми, неотстъпила от Твоето изповедание. Ти си добросърдечен и Твоето милосърдие е велико, безсмъртни и вечни Боже! Амин.

Коремът на мъченика бил пронизан от нажежените жезла, а той, като се помолил, сякаш заспал сладък сън, предавайки душата си в Божиите ръце. Така на 28 януари свети Василий завършил своя мъченически път. Малко по-късно, на 22 март, след убийството и гибелта на Юлиан Отстъпник, християните отдали открито почит на изстрадалото тяло на мъченика и в този ден започнали да честват паметта му. Неговото самоотвержено мъченичество укрепило вярващите в нашия Господ Иисус Христос, Чието царство и слава са во веки. Амин.

Кондак священномученику Василию, пресвитеру Анкирскому

глас 8

Закóнно течéние соверши́в и véру соблю́л еси́,
священномучениче Васи́лие, сегó ра́ди мучéния венце́в

сподобился еси и Църкве стóлп непоколебимъ явился еси, Сына, Отцú Собезначальна и Дúху исповедав, Трóицу Нераздельную, Юже моли избáвитися от бéd чтúщим Тя, да зовém тí: радуйся, Васи́лие богомúдре.

(Закона изпълни и вярата опази, свещеномъчениче Василие: с венец си се сподобил за мъченичеството и си бил непоколебим стълб на Църквата, изповядвайки Сина, събезначален на Отца и Светия Дух, неразделна Троица; Нея моли да избави нас, почитащите те, от беди, за да ти казваме: радвай се, Василие богомъдри.)

В памет на света мъченица Дросида (ок. 104-117)

По времето на император Траян и по негова заповед всеки ден били изпращани на смърт изповедниците на Христа, а телата им били захвърляни на пусти и нечисти места. По същото време живели във въздържание и се подвизавали в смирение, изпълнявайки Божиите заповеди няколко християнски девиси. Заедно със своите наставници те прибирали телата на светите мъченици, помазвали ги с благовония, увивали ги в чисто платно и ги погребвали при своите жилища. Узнала за това Дросида, дъщерята на император Траян, и една нощ, след като слугите заспали дълбоко, отишла при девиците, носейки им скъпа одежда, и ги молила да отиде с тях за честното тяло на един свети мъченик. Междувременно някой си Андреян, годеник на Дросида и близък приятел на императора, му дал следния съвет:

- Заповядай, самовластни господарю, да поставят стража при телата на християните, за да разберем кои са похитителите.

Траян заповядал да изпълнят съвета му и войниците, поставени на стража, хванали през нощта петте християнски девизи, а с тях и дъщеря му Дросида. На сутринта ги завели при императора. Като видял дъщеря си, той изпаднал в ужас и наредил на стражите да я затворят и да я пазят зорко, като се надявал тя да се разкае и да се поправи. За девизите заповядал да изковат голям котел, който да напълнят с разтопена медна сплав и да ги хвърлят в него, за да изгорят и да се слоят с метала. Сетне от медта трябвало да се изковат жертвени триножници, които да бъдат сложени в новопостроената баня. Банята щяла да бъде открита за празника на Аполон като място за лечение на болести и отдих на езическите идолопоклонници. Заповедта била изпълнена. Светите мъченици били изгорени и триножниците за жертвоприношенията - изковани. Тогава напалили банята и оповестили на народа:

- Всички, които имат благоволение на боговете, защитници в беди, и са предани на императора, да дойдат за откриването на тази забележителна баня.

Щом чули това съобщение, хората веднага започнали да се стичат към банята и първият, който понечил да прекрачи прага, паднал на земята и издъхнал. Същото станало и с ония, които били с него до вратата, тъй че никой не можал да премине даже през тази първа врата. Като научил, Траян свикал жреците на своите езически богове и им казал:

- Какво значи това? Дали християните не са направили някаква магия?

- Не, царю - отвърнали жреците, - това е заради триножниците, които заповяда да направят от медната сплав,

в която бяха изгорени християнските девиси. Заповядай да ги махнат и да ги заменят с други и тогава всичко ще стане както си го намислил.

След като изпълнили съвета на жреците, Андреян казал на императора:

- Позволи ми, царю, да претопя триножниците, да направя от тях пет статуи на голи девиси, които да приличат на изгорените християнки и да ги поставя на входа към твоята императорска баня за присмех и поругание.

Траян се съгласил и статуите били направени. Щом ги поставили на определените места, той видял насън пет чисти агнета, пасящи в рая, и страшния им пастир, който му казал:

- О, ти най-безсъвестен и нечестив сред царете, тези, чиито статуи си замислил да изложиш за поругание, добрият и милосърден Пастир взе и пресели тук, където след време ще дойде и дъщеря ти, чистата Дросида.

Щом се събудил, безчинният езичник Траян изпаднал в ярост, понеже светите деви мъченици и след смъртта си осуетили неговите замисли. Заповядал в двата края на града да напалят по една пещ, която да гори непрекъснато, а на всяка от тях да бъде изписана волята му:

- Мъже галилейци, покланящи се на Разпнатия, спестете си многото мъчения, а на нас - труда и принесете жертва на боговете. Който не иска да го направи, нека доброволно, по какъвто начин желае, да се хвърли в пещта.

След заповедта, която издал императорът, света Дросида научила, че заради вярата и любовта си към Христа вярващите влизали в пещите. Тогава тя вдигнала очи към небето и казала:

- Владико Господи, Иисусе Христе, Сине Божий, ако е Твоята воля да се спася от безумното идолопоклонство на моя нечестив баща, помогни ми да се избавя от брака с беззаконния Андреев и да дойда на небето, където са петте наставници, утвърдили ме в страх пред Тебе. Изпрати дълбок сън на моите пазачи, за да избягам от тук.

Като казала това, света Дросида свалила отличителните знаци на своя царствен произход и тихо напуснала затвора си, тъй че никой от стражите не я забелязал. Като се запътила към пещта, тя разсъждавала така:

- Как ще отида при Бога без брачна одежда (неприела кръщение) - нечиста. Но, Царю на царете, Господи Иисусе Христе, заради Тебе изоставих своето царско достойнство, за да ме удостоиш да бъда поне пред прага на Твоето царство. Кръсти ме Ти Самият с Твоя Свят Дух.

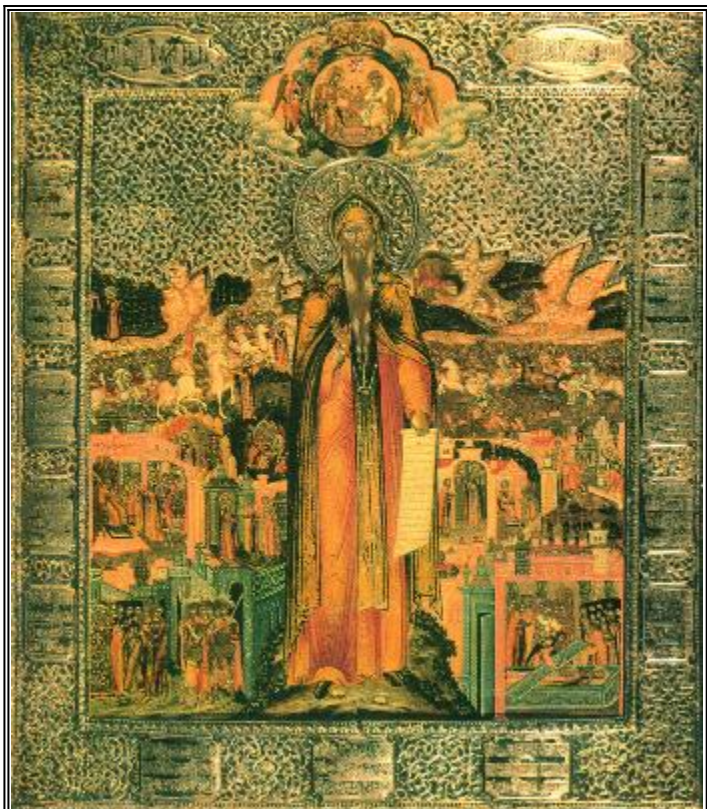
Като казала това, света Дросида извадила мирото, единственото нещо, което била взела от скъпоценностите си, помазала се навсякъде, после влязла във водите на ручея, който течал наблизо и се кръстила с думите:

- Кръщава се Божия рабиня Дросида в името на Отца и Сина и Светия Дух.

След това се предала на строг пост и се укривала в продължение на седем дни. През това време при нея дошли неколцина християни, на които разказала за живота си. На осмия ден след кръщението, като се помолила, светата мъченица извършила това, което била замислила, и се прибрала при Господа.

**Житие на преподобния наш отец Исаакий
Изповедник (IV в.)**

*Преподобни Исаакий Далматски с
житие. Икона от Русия (Романовски
писма). 1883 г.*

Скоро след намирането на пречестния и животворящ Кръст на нашия Господ Иисус Христос, по време на царуването на Константин Велики, вселукавия змей и многоглавия враг и ненавистник на християнския род - и най-вече - на Самия Христос, нашия Спасител, противникът на светата вяра, бидейки изпълнен с коварство и злоба, внесъл голям смут в Църквата Божия, а именно: той внушил на нечестивия и беззаконен император Валент да стане защитник на Ариевата ерес и да съдейства за нейното разпространение. Този нечестив император повдигнал гонение срещу правоверните християни; заповядал да затворят светите храмове, за да не се извършват в тях обичайните божествени жертви, други превърнал в конюшни, а някои от тях разрушил до основи. Това гонение продължило дълго време. И тогава настанал голям плач и скръб сред християните, които денем и нощем се молели на Господа, умолявайки Го да се смили над Своята

свята Църква и да извърши Своя праведен съд над нечестивия цар. Това време било подобно на апостолското време, когато цар Ирод “тури ръка на някои от църквата, за да им стори зло”.

След известно време, за да защити Църквата Си, Бог въздигнал Своя раб - монаха Исаакий, подобно на това - както в древност въздигна пророк Даниил, за да защити невинната Сусана. Блаженият Исаакий най-напред се подвизавал в източната пустиня, подражавайки на свети пророк Илия, и водейки ангелоподобен живот. Като узнал за гонението, което арианите повдигнали срещу Божията Църква, като узнал, че и царят съдейства за разпространението на ереста, той се изпълнил с голяма скръб. Тогава оставил пустинята и дошъл в Константинопол, за да утвърждава вярващите в благочестието. А словото му било подобно на горяща свещ, Дух Божий почивал върху него и небесна благодат го осиявала. Като видял с очите какви големи скърби и притеснения търпят вярващите от зловерния цар и от неговите единомишленици, той се молел на Бога - да погледне от висотата на Своя престол към невинно преследваните и да им яви Своята милост, а гордостта на гонителите да смири. Бог, Който някога чул Своя угодник Моисей, когато се молел за своите хора, намиращи се в беда, чул сега и Своя раб Исаакий и повдигнал срещу нечестивия цар Валент варварите. Варварите, които по това време живеели до река Дунав, събрали всичките си пълчища и тръгнали на война срещу гърците. Те вече били завладели Тракия и се приближавали към Константинопол. Цар Валент трябвало да събере войска, за да отиде да се бие с враговете. Но тогава с царя се случило това, което някога станало със Саул, израилския цар и враг на Давид. Саул не се върнал от бойното поле, съгласно пророчеството на свети Самуил, тъй като прогневил Бога.

Веднъж, когато Валент излизал с войските си от Константинопол, блажени Исаакий застанал пред него и със

силен глас възкликнал:

- Царю! Отвори храмовете за правоверните и тогава Господ ще бъде с тебе в твоя път!

Но царят не му отговорил, презирайки го и гледайки на него като на прост и безумен човек. Като не придал никакво значение на неговите думи, той продължил по пътя си.

На следващото утро блаженият старец отново се приближил към царя и пак му казал:

- Отвори, царю, храмовете за правоверните, и тогава войната ще завърши благополучно за теб! Ти ще победиш враговете си и ще се върнеш в дома си с мир и в добро здраве.

Царят, като се впечатлил този път от думите: “в мир и в добро здраве”, пожелал да отвори църковните двери и да върне храмовете на правоверните, и дори започнал вече да се съветва за това със своите велможи. Но един от военачалниците, който се придържал към арианското злочестие, посъветвал царя да не се вслушва в думите на монаха, а позорно да го прогони от себе си. И така царят заповядал да набият стареца и поругавайки се над него, го изгонил.

И на третия ден блаженият старец отново се приближил до царя. Като хванал юздата на коня, върху който той стоял, Исаакий започнал още по-усърдно да моли и увещава царя да отвори храмовете и му възвестил, че в противен случай го очаква Божият съд.

Случило се, че до това място имало дълбока пропаст, на дъното на която се намирало блато, обрасло с големи тръни. Когато в блатото паднел някакъв див звяр, той вече не можел по никакъв начин да излезе оттук и загивал. Царят заповядал да хвърлят Исаакий в това блато, като мислел, че той ще

загине.

Но свети Исаакий бил пазен от Божията десница и не претърпял никаква вреда от хвърлянето си в пропастта. Той не се наранил от тръните, нито потънал в блатото. Свети Исаакий лежал върху тръните като на мека постеля, хвалейки и благодарейки на Бога дотогава, докато се явили трима светли мъже, които го извлекли здрав и напълно невредим от блатото и го оставили на сухо място. После те станали невидими.

Тогава преподобни Исаакий разбрал, че Сам Господ е изпратил Своите ангели, за да го извадят от пропастта. Като паднал на колене, той благодарил на своя Спасител за това, че Той се грижи за Своите раби и не оставя никого от тези, които Му се боят и се уповават на Него.

След като дълго време се молил и се укрепил със Светия Дух, Исаакий станал и тръгнал по един пряк път. Като настигнал царя, той се спрял на пътя му. А царят, виждайки светията, твърде много се изплашил и от страх и удивление не знаел какво да каже. Тогава светият с дръзновение му казал:

- Ето - ти искаше да ме погубиш в блатото, но Господ ме запази жив и изпрати при мене Своите ангели, които ме извадиха от пропастта. А ти ме послушай, царю! Отвори храмовете за правоверните. Тогава ще победиш враговете си и ще се върнеш със слава. Но ако не ме послушаш, тогава няма да се върнеш от бойното поле, а ще загинеш там!

Царят бил поразен от смелостта на монаха и от лицето му, което било цялото осияно от светлина, но въпреки това не го послушал, тъй като неговото сърце било ожесточено и отчуждено от Бога. Той заповядал на двама свои сановници - Сатурнин и Виктор - да хвърлят блажения в тъмницата, като им казал:

- Задръжете този досаден старец, докато се върна и го накажа за неговото безсрамие и дързост.

А преподобни Исаакий, бидейки преизпълнен с благодатта на Светия Дух, пламнал от още по-голяма ревност (както някога пророк Михей - срещу израилския цар Ахав и гръмогласно извикал към Валент:

- "Ако се върнеш смирено", то знай, че "не Господ е говорил чрез мене"! Казвам ти, че ти не ще победиш варварите, но ще побегнеш от тях, а те ще те пленят и ти жив ще бъдеш изгорен с огън.

Разгневен от тия думи, царят заминал на път, а светият бил отведен в тъмницата.

Между това гърците влезли в сражение с варварите. Битката била извънредно жестока и по Божие допущение победили варварите, както предрекъл и свети Исаакий. Много от гърците паднали, поразени от меч. Валент бил ранен и като нямал вече сили да се бие с враговете, тръгнал да бяга. А варварите преследвали гръцките воители и ги покосявали като трева. Те вече настигали и самия цар, който бягал само с един от своите съветници - военачалника арианин, който го бил посъветвал да не се вслушва в думите на Исаакий. Като се приближил до едно селище, той видял някакъв плевник, в който имало слама. Тъй като конят му бил вече уморен, той слязъл от него и се скрил в плевника, заедно със своя съветник. Но не се укрил от възмездяващата Божия ръка. Варварите, които го преследвали, стигнали до това селище и като разбрали, че в плевника се крият някакви гърци, го запалили от всички страни и го изгорили до основи. Така загинал този окаян цар и неговият зъл съветник.

След това сражение гръцката войска се отправила да посрещне римския император Грациан, който идвал на помощ

на гърците. Като дошъл в гръцките земи, Грациан избрал за цар на гърците Теодосий, наричан Велики. Теодосий събрал войните, отправил се срещу варварите, победил ги и ги прогонил и триумфално се върнал в Константинопол като победител.

Междувременно някои от гръцките войници, които не знаели още за гибелта на Валент, отишли при преподобни Исаакий в тъмницата и му казали:

- Пригответи се да дадеш отговор, защото в скоро време царят ще се върне от бойното поле и ще те подложи на разпит и мъчения.

Но светият им отвърнал:

- Минаха вече седем дни, откакто долових смрадта от изгорелите му кости. Защото, както казах още преди това, той беше изгорен.

Като чули тези думи, войниците били обхванати от голям страх. И действително - скоро дошло известието за гибелта на Валент. След това свети Исаакий бил освободен от тъмницата и всички започнали да го почитат като Божий пророк.

Когато в града тържествено влязъл Теодосий, споменатите по-горе велможи Сатурнин и Виктор му разказали всичко за преподобни Исаакий. Те разказали на царя за неговата смелост и за пророчеството му. Царят, като се изпълнил с почит към този мъж, заповядал с почести да го доведат при него и му се поклонил, като на Божий угодник. После той помолил преподобния да се помоли на Бога за него и за цялото му царство. А преподобният поучил царя, като го увещавал да живее в благочестие, да възвърне мира в Църквата и да утеши гонените. Царят послушал светията и направил така, както му казал той: прогонил арианите от Константинопол, на което

вярващите твърде много се зарадвали.

А блажени Исаакий, като благодарил на Бога за всичко, имал намерение вече да се върне в пустинята и да се подвизава там. Но Сатурнин и Виктор помолили преподобния да не си отива от царския град, но да живее при тях и да помага със своите молитви и учение на християните. Светият се съгласил да изпълни молбата им.

В това време между Сатурнин и Виктор възникнал спор, тъй като всеки от тях желаел преподобният да се засели в неговия дом. Като узнал причината за техния спор, светият казал, като се обърнал към тях:

- Чеда! Аз виждам вашата любов към мен. Но тъй като вие имате желание да приютите мен смирения, то ще ви кажа - аз ще остана във всичките дни на живота си при този, който пръв ми построи дом.

И така - и двамата се заели бързо да построят дом за Божия угодник.

Сатурнин имал до града едно много красиво място, което било твърде подходящо за монашеско общежитие. На това място той побързал да построи обител за Божия угодник. Преподобни Исаакий се поселил тук. Също и Виктор построи красиво жилище за светия и много съжелявал, че Сатурнин успял да го изпревари. Като дошъл при преподобния, той започнал настойчиво да го моли да се пресели в обителта, която му построи той. Но преподобният останал да се подвизава в обителта на Сатурнин, въпреки че от време на време отивал и при Виктор и оставал при него по няколко дена, тъй като не желаел да го огорчава.

Между това, при преподобния започнали да се събират мнозина, които желаели да се подвизават заедно с него в

монашеските трудове. Затова бил построен голям манастир със средствата на боголюбивите мъже Сатурнин и Виктор. Преподобният станал наставник и игумен на голямо братство монаси, а също бил полезен учител и на миряните, като чрез своето слово и чрез примера на добродетелния си живот ръководел всички по пътя на спасението. Преподобният бил много милостив към бедните, така че, ако се случело да няма в себе си нищо, което да може да даде на някой нуждаещ се, свалял от себе си своята дреха и я давал. Светият извършил и още много други богоугодни дела. Накрая, когато вече достигнал дълбока старост, приближил часът на смъртта му. Свети Исаакий събрал при себе си цялото братство и наставил братята с душеполезни беседи. След това той им поставил за игумен един честен мъж, който имал свят живот, на име Далмат, по чието име впоследствие и обителта започнала да се нарича Далматска.

След като се потрудил и извършил много богоугодни дела, преподобни Исаакий се преселил при Господа във вечния покой. На неговото погребение се събрал целият град. Честното му тяло било положено в храма на свети първомъченик Стефан. А светата му душа предстои пред престола на Пресветата Троица, сред множеството на светиите и на преподобните отци, и заедно с тях се моли за нас на Отца и Сина и Светия Дух, Единия Бог в Троица, Комуто се въздава слава во веки. Амин.

Тропарь преподобным Исаакию, Далмату и Фавсту Далматским

глас 4

Бóже отéц нáших,/ творя́й прíсно с нáми по Твоéй крóтости,/ не отстáви мíлость Твою́ от нас,/ но молíтвами их// в мíре

упра́ви живо́т наш.

Перевод: *Боже отцов наших, всегда поступающий с нами по Твоей кротости, не удали милости Твоей от нас, но по их мольбам мирно жизнью нашей управляй.*

Кондак преподобному Исаакию Далматскому

глас 8

Яко уго́дник Бо́жий ве́рный,/ по Христо́ве Це́ркви ре́вностию
разже́гся,/ бразды́ Ва́лентовы удержа́в,/ проро́чески то́му о
затворе́нии Це́ркве па́губную смерть предрéкл еси́,
преподо́бне. // Те́мже при́сно моли́ о нас, чту́щих тя, Исаа́кие
преподо́бне.

(Като верен Божий угодник, распалил се от ревност по Христовата Църква, си удържал Валентовата дързост, предрекъл му пророчески зла смърт заради затворените храмове. Затова непрестанно моли за нас, почитащите те, преподобни Исаакие.)

Кондак преподобным Исаакию, Далмату и Фавсту Далматским

глас 2

Поще́нием возсия́вшия, я́ко свети́ла,/ и е́реси разврати́вшия
ве́рою,/ пёсньми Исаа́кия восхва́лим и с Далма́том Фа́вста,/ я́ко
Христо́вы уго́дники, // Того́ моля́щия о всех нас.

Перевод: *Пощением воссиявшие, как светила, и ереси ниспровергшие верой, молитвенными песнопениями прославим Исаакия и Далмата с Фавстом, как Христовых угодников, Его молящих обо всех нас.*

ЧЕТИ-МИНУТЫ НА СВ. ДИМИТРИЙ РОСТОВСКИ

† **ВИЖТЕ ОЩЕ**

Против ереста на новостилието

Икуменизъм в развитие - след като Б"ПЦ" напусна ССЦ

Отстъплението от вярата наречено "нов стил"

ЗА СЪКРАЩАВАНЕТО НА ЛИТУРГИИТЕ, ТАЙНСТВОТА И ТРЕБИТЕ В НОВОСТИЛНАТА ЦЪРКВА

ЗА ПРЕМАХВАНЕТО НА ОГЛАШЕНИЕТО

ЗАЩО БОГ НИ ИЗОСТАВИ

За Петровият пост и въпросите, които поражда

ЗА КОРЕНА НА ЗЛОТО, ЗА НАЧАЛОТО НА ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА РОДНАТА НИ „ЦЪРКВА“, ЗА БЪЛГАРСКАТА СХИЗМА

Театърът на антихриста

ИСТИНАТА ЗА НАШИЯ НАРОД

Християнството на българите и техните владетели

ИДЕЯТА "ПРАВОСЛАВНИ БУДИТЕЛИ"

Православна ли е демокрацията

Народе, народе...

Защо се премахва вероучението

За старостилния икуменизъм

КОЙ СТОИ ЗАД ОТСТЪПЛЕНИЕТО

ДИСЕКЦИЯ НА ЧОВЕКООМРАЗТА

**ПАСТИРСКО ОКРЪЖНО ПОСЛАНИЕ ПРОТИВ
МАСОНСТВОТО**

Против юдомасонството

Изповедание на вярата

КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО